

ZML Congres september 2026
Workshop: Opbrengstgericht spelen in het ZML

Als leren je lief is

Visie spel ZML

- Kinderen ontwikkelen zichzelf door hun omgang met de wereld om hen heen
- Tijdens spel gaat het kind een andere relatie aan met de wereld

Visie spel ZML

- Spel levert zelfvertrouwen op
- Door spel kan je op je eigen manier reageren op de wereld
- Spel biedt een veilige context om die wereld te ontdekken

Ontwikkeling in spel

Spel observeren

- Spelkwaliteit (spelbetrokkenheid)
- Spelkeuze
- Spelduur
- Contact

Spelstadia ZML-SO

ontwikkelingsleeftijd

0 Spel in de lichamelijke wereld (vanaf 0 jaar)

Spelend bewegen Sensopatisch spel

1 Spel in de hanteerbare wereld (vanaf 1-2 jaar)

Spelend omgaan met objecten

2 Spel in de esthetische wereld (vanaf 2-3 jaar)

Spelend construeren Imitatie spel

3 Spel in de illusieve wereld (vanaf 3-4 jaar)

Fantasie- en rollenspel

4 Spel met regels (vanaf 6 jaar)

Creëren van verhalen met meerdere kinderen

Optimaal spelend leren vraagt een vaardige leerkracht

- Kennis van ontwikkeling van jonge kinderen en kinderen met een verstandelijke beperking
- Kennis over hoe kinderen leren vanuit betekenisvolle (spel)situaties
- Goed kunnen observeren
- Mogelijkheden zien van materialen
- Creativiteit en fantasie inzetten en benutten
- Ruimte geven
- Spelbegeleidingsvaardigheden

En zelf genieten van spel!

Klassenmanagement

Doordacht Passend Lesmodel

Spelen tijdens speelwerktime

- In hoeken
- Doelen impliciet
- Spelbegeleiding door leerkracht
- Aansluiten bij spel

Spel benutten tijdens lesmodel

- In grote en kleine groepsactiviteit
- Doel is expliciet
- Instructie: ik - wij - jullie
- Actieve verwerking in spelvorm of in hoeken

Tips voor een krachtige leeromgeving

- Betrek de kinderen bij de inrichting van de hoeken en laat ze spullen van thuis meenemen
- Zorg voor voldoende materialen die bij het thema passen en gebruik materialen uit de echte wereld
- Varieer met de materialen en de inrichting of wissel materialen uit met een collega
- Voorkom dat een hoek te vol is waardoor kinderen niet goed kunnen spelen en opruimen
- Oefen hoe kinderen kunnen spelen in de verschillende hoeken en bied niet te veel hoeken tegelijk aan
- Zorg voor open materialen, want deze prikkelen de creativiteit van kinderen; denk aan stenen, takken en knopen
- Koppel de huishoek aan een themahoek zoals de winkel, zodat kinderen de echte wereld nog beter na kunnen spelen
- Denk na over de plek van de hoek en hoeveel kinderen er in mogen spelen

Voorafgaand aan het spel..

- Inrichting zorgt voor een inspirerende leeromgeving
- Samen de spelsituaties opbouwen: vooruitkijken
- Weten ze wat ze kunnen spelen? Inhoud geven door dramatiseren en voorspelen
- Een interessante kwestie of probleem voorleggen

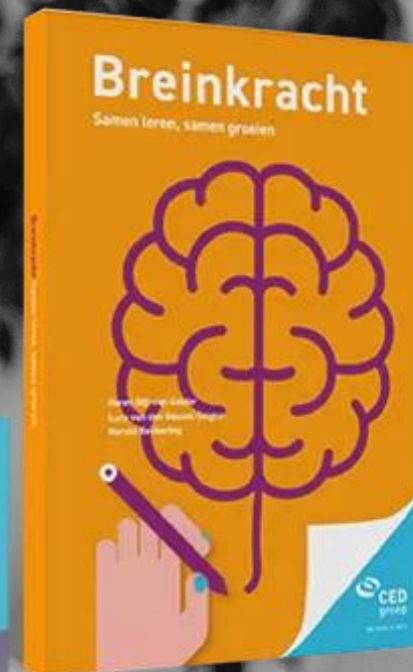
De rol van de professional tijdens spel

- Observator
- Bemiddelaar, uitlokken van interactie
- Speelmaatje vanuit een gelijkwaardige rol
Toevoegen van spelelementen
- Toneelmeester
Inzetten van krachtige en uitnodigende materialen

ZML Congres 2026

Tof dat je er bent!

Vul na afloop de online evaluatie in en maak kans op